

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 328/2024-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach č. k. KE-6S/124/2019-211 z 31. októbra 2023 vo výroku o nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť **odmieta**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), „*práva na riadne dokazovanie*“ podľa čl. 38 ods. 2 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Správneho súdu v Košiciach (ďalej len „správny súd“) č. k. KE-6S/124/2019-211 z 31. októbra 2023 vo výroku o nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť správnenému súdu na ďalšie konanie a priznať mu primerané finančné zadost'učinenie 7 500 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a obsahu rozsudku správneho súdu vyplýva, že sťažovateľ sa správnu žalobou domáhal zrušenia opatrenia Okresného úradu Košice, odboru opravných prostriedkov (ďalej len „žalovaný“) č. OU-KE-OOP-2019/036990 zo 4. júla 2019, ako aj zrušenia rozhodnutia Okresného úradu Košice, pozemkového a lesného odboru č. OU-KE-PLO-2019/000623-119

z 15. mája 2019, ktorým bol dotknutým reštituentom priznaný ich reštitučný nárok na pozemok umiestnený v záhradkárskej osade. Sťažovateľ je užívateľom záhrady a vlastníkom legálne postavenej chatky nachádzajúcich sa na dotknutom pozemku.

3. Rozsudkom č. k. KE-6S/124/2019-211 z 31. októbra 2023 správny súd zamietol žalobu sťažovateľa ako nedôvodnú podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“), účastníkom nepriznal nárok na náhradu trov konania a súčasne zamietol jeho opätovný návrh na priznanie odkladného účinku správnej žalobe podľa § 188 SSP. Ústavnou sťažnosťou napadnutý výrok o nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe správny súd odôvodnil tým, že sťažovateľ neosvedčil skutočnosti preukazujúce hrozbu ujmy či iného nenapraviteľného následku, a to aj s poukazom na už realizovaný zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností priznaného právoplatným rozhodnutím Okresného úradu Košice, pozemkového a lesného odboru.

II. Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti po rozsiahlom opise skutkového stavu tvrdí, že výrok rozsudku správneho súdu o zamietnutí jeho návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe je arbitrárny, nepreskúmateľný a nedostatočne odôvodnený, čím došlo k porušeniu jeho označených práv. Namieta, že:

a) správny súd odignoroval jeho podstatné námietky týkajúce sa jeho postavenia ako účastníka reštitučného konania; ďalej skutočnosť, že subjekt (Základná organizácia, lokalita [REDAKOVANÉ]), s ktorým žalovaný konal, nie je zapísaný v zozname občianskych združení medzi organizačnými jednotkami Slovenského zväzu záhradkárov, preto nie je oprávnený konať vo svojom mene, a napokon nezohľadnil, že pozemky, ktoré sú predmetom konania, boli riadne vyvlastnené štátom a na týchto boli legálne postavené záhradné chatky a bolo k nim zriadené právo osobného užívania, preto ich nebolo možné vydať,

b) záver správneho súdu o nepreukázaní hrozby závažnej ujmy alebo iného nenapraviteľného následku je svojvoľný. V tejto súvislosti argumentuje, že správny súd dospel v rozpore s obsahom súdneho spisu k záveru, že sťažovateľ nepreukázal prihlásenie sa do reštitučného konania. Za prejav svojvôle považuje taktiež názor súdu, že hoci Základná organizácia lokalita [REDAKOVANÉ] nie je zapísaná medzi organizačnými jednotkami Slovenského zväzu záhradkárov, nie je možné jej odoprieť právnu subjektivitu,

c) správny súd porušil jeho právo byť účastníkom konania, keďže toto postavenie mu priznáva priamo zákon [§14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov], preto ho správny orgán nemohol ako účastníka opomenúť. Navyše, rozhodnutie o tom, že sťažovateľ nie je účastníkom konania, nebolo nikdy vydané.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy (a podľa čl. 36 ods. 1 a 2 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

5. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti sťažovateľa nekorešponduje s navrhovaným petitom ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ totiž v dôvodoch ústavnej sťažnosti explicitne namieta porušenie označených práv podľa ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu výrokom rozsudku správneho súdu o zamietnutí jeho návrhu na priznanie odkladného účinku správnej žalobe, z čoho vyvodzuje právomoc ústavného súdu na konanie o jeho ústavnej sťažnosti. Uvedené sa však nepremietlo do sformulovaného petitu, v ktorom sťažovateľ od ústavného súdu žiada, aby vyslovil porušenie jeho práv rozsudkom správneho súdu v celom rozsahu, ktorý navrhuje zrušiť. Vychádzajúc zo samotného obsahu ústavnej sťažnosti, ústavný súd vymedzil rámec svojho prieskumu tak, ako je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

6. Vzhľadom na to, že sťažovateľ je advokátom zapísaným v Slovenskej advokátskej komore, čo si ústavný súd overil prostredníctvom Slovenskej advokátskej komory, vzťahuje sa na neho zákonom stanovená výnimka z obligatórneho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom [§ 34 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

7. Keďže ústavná sťažnosť bola podaná včas, oprávnenou osobou – sťažovateľom, ktorý pred jej podaním vyčerpal všetky prostriedky poskytnuté zákonom na ochranu jeho práv, pričom spĺňa všetky náležitosti vyžadované zákonom, pristúpil ústavný súd k samotnému posúdeniu opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých.

8. Ústavný súd musí konštatovať, že sťažnostná argumentácia pôsobí zmätočne, pretože hoci sťažovateľ v texte ústavnej sťažnosti opakovane tvrdí, že k porušeniu jeho práv došlo napadnutým výrokom o nepriznaní odkladného účinku, podstatná časť jeho sťažnostnej argumentácie je venovaná spochybňovaniu rozsudku správneho súdu v jeho meritórnom výroku o zamietnutí správnej žaloby. Hoci je potrebné uviesť, že správny súd nerozhodol o návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku samostatným uznesením, ale až v rámci meritórneho rozhodnutia, nič to nemení na tom, že sťažovateľ mohol všetky námietky nasmerované proti rozhodnutiu vo veci samej uplatniť v rámci kasačnej sťažnosti predstavujúcej účinný prostriedok nápravy a ochrany základných práv a slobôd (m. m. III. ÚS 33/2018, IV. ÚS 267/2018). Ústavný súd pritom prostredníctvom správneho súdu zistil, že sťažovateľ využil svoje právo podať kasačnú sťažnosť proti rozsudku správneho súdu, o ktorej bude rozhodovať Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu považuje ústavný súd všetky námietky sťažovateľa dotýkajúce sa rozhodnutia súdu o správnej žalobe zhrnuté v bode 4 (o nevysporiadaní sa s jeho podstatnými výhradami, o porušení jeho práva byť účastníkom reštitučného konania, o tvrdeniach správneho súdu odporujúcich obsahu administratívneho spisu) za neprípustné, preto ich odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde.

9. Ústavný súd sa zameril len na posúdenie ústavnej udržateľnosti výroku rozsudku správneho súdu o nevyhovení návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku z hľadiska uplatnených sťažnostných námietok, ktoré, ako už ústavný súd uviedol, sa neprehľadne prelínajú s kritikou rozhodnutia správneho súdu o správnej žalobe. Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému výroku namieta, že je arbitrárny a nepreskúmateľný, pričom rozporuje názor správneho súdu o nepreukázaní hrozby ujmy, škody či iného nenapraviteľného následku okamžitým výkonom rozhodnutia žalovaného.

10. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti opakovane pripomína, že posúdenie splnenia podmienok na priznanie odkladného účinku správnej žaloby podľa § 185 SSP je zásadne vecou konajúceho správneho súdu, pričom na prieskum reálnej existencie týchto podmienok nie je ústavný súd oprávnený. Podstatou prieskumu tohto rozhodnutia tak môže byť len obmedzený test ústavnosti, t. j. posúdenie, či má rozhodnutie o (ne)priznaní odkladného účinku zákonný podklad, či bolo vydané príslušným orgánom a taktiež, či nie je prejavom svojvôle, najmä či je náležite odôvodnené (m. m. I. ÚS 346/2017).

11. Keďže aj v konaní o priznaní odkladného účinku správnej žalobe musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu (napr. I. ÚS 295/2021), ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zameril na posúdenie, či správny súd v napadnutom rozhodnutí ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody zamietnutia návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku.

12. Inštitút odkladného účinku správnej žaloby je koncipovaný predovšetkým ako dočasná procesná ochrana žalobcu pred okamžitým výkonom pre neho nepriaznivého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, ak sú na to splnené zákonom vyžadované podmienky. Ide teda o výnimočný inštitút, ktorého účelom je ochrániť adresáta verejnej správy pred prípadnými neodstrániteľnými negatívnymi následkami aktov verejnej správy.

13. Po oboznámení sa s dôvodmi relevantnej časti rozsudku správneho súdu a posúdení sťažovateľových námietok zastáva ústavný súd názor, že konajúci súd sa pri rozhodovaní nedopustil svojvôle, pretože vychádzal z relevantných ustanovení Správneho súdneho poriadku regulujúcich priznanie odkladného účinku správnej žalobe a v súvislosti s tým sa náležitým spôsobom zaoberal tvrdeniami sťažovateľa obsiahnutými v jeho návrhu. Podľa správneho súdu sťažovateľ neosvedčil skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť hrozbu závažnej ujmy či iného nenapraviteľného následku, tak ako to vyžaduje § 185 písm. a) SSP, a v tomto smere nepredostrel konkrétne skutkové okolnosti, pričom konajúci súd dodal, že navyše už došlo k zápisu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností priznaného právoplatným rozhodnutím Okresného úradu Košice, pozemkového a lesného odboru (bod 38 napadnutého rozsudku).

14. Podľa názoru ústavného súdu nevybočilo namietané rozhodnutie z medzí ústavnosti, pričom správny súd svoje rozhodnutie síce stručne, no ústavne konformne odôvodnil. Navyše, sťažovateľ sa iba vo všeobecnej rovine obmedzil na vyjadrenie nesúhlasu s tvrdením správneho súdu, že hrozba závažnej ujmy v dôsledku výkonu preskúmaného rozhodnutia žalovaného nebola preukázaná, avšak ďalej svoju argumentáciu v tomto smere žiadnym spôsobom nerozvíjal. Ako už ústavný súd uviedol, argumentačná línia je v podstatnej časti nasmerovaná predovšetkým proti dôvodom, ktoré tvorili základ pre meritórne rozhodnutie konajúceho súdu o zamietnutí správnej žaloby. Zohľadňujúc predstretú sťažnostnú argumentáciu, preto ústavný súd považuje

záver správneho súdu o nesplnení podmienok na vyhovenie návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku správnej žalobe za ústavne akceptovateľný a z ústavného hľadiska tak nenachádza priestor, aby do tohto hodnotenia správneho súdu akokoľvek zasiahol.

15. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd uzatvára, že námietky sťažovateľa obsiahnuté v ústavnej sťažnosti neobstoja a niet žiadnej spojitosti medzi napadnutou časťou rozsudku správneho súdu a namietanými právami garantovanými ústavou, listinou a dohovorom, preto v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu:

16. Vzhľadom na to, že argumentácia sťažovateľa o porušení týchto práv hmotnoprávneho charakteru je nevyhnutne previazaná so záverom o nepriznaní odkladného účinku správnej žalobe, ktorého ústavnosť nebola v konaní o ústavnej sťažnosti spochybnená, ústavný súd nenachádza v danom prípade možnosť vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa vlastníť majetok ani jeho práva na pokojné užívanie majetku. Aj túto časť ústavnej sťažnosti ústavný súd odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 ústavy:

17. Článok 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 ústavy, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, majú charakter všeobecných ústavných princípov primárne neformulujúcich žiadne základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby. Uvedené princípy sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy, a preto sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 119/07). Keďže predmetom tohto konania je rozhodovanie o porušení základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, možno v tomto konaní uvažovať o porušení zmienených článkov ústavy len v spojení s porušením konkrétneho základného práva alebo slobody. Pretože v posudzovanom prípade ústavný súd nedospel k záveru o porušení niektorého základného práva alebo slobody, nemohol dospieť ani k záveru o porušení sťažovateľom uvedených článkov ústavy, a preto aj táto časť ústavnej sťažnosti bola odmietnutá podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.4. K namietanému porušeniu „práva na riadne dokazovanie“ podľa čl. 38 ods. 2 listiny:

18. Sťažovateľ sa v petite ústavnej sťažnosti výslovne domáha aj porušenia svojho základného práva podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ktoré označuje ako „právo na riadne dokazovanie“. Ústavný súd sa môže len domnievať, že tým má sťažovateľ na mysli právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Bez ohľadu na nepresnosť označenia predmetného základného práva, z dôvodov ústavnej sťažnosti nie je možné porozumieť, ako malo byť napadnutým výrokom rozsudku správneho súdu porušené uvedené základné právo, keďže sťažovateľ vo vzťahu k nemu nepredniesol žiadnu osobitnú (nieto ešte ústavne relevantnú) argumentáciu. V tejto časti preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

19. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júla 2024

Libor Duľa
predseda senátu